

LIETUVOS BANKO VALDYBA

NUTARIMAS DĖL PINIGŲ FINANSŲ ĮSTAIGŲ PALŪKANŲ NORMŲ STATISTINĖS ATSKAITOMYBĖS

2014 m. vasario 13 d. Nr. 03-28
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatymo 8 straipsnio 1 dalies 9 punktu, 54 ir 54⁽¹⁾ straipsniais ir atsižvelgdama į Europos centrinių bankų sistemos ir Europos Centrinio Banko statuto (OL 326 C, 2012, p. 230) 5 straipsnį, 2013 m. rugsėjo 24 d. Europos Centrinio Banko reglamentą (ES) Nr. 1072/2013 dėl pinigų finansų įstaigų taikomų palūkanų normų statistikos (nauja redakcija) (ECB/2013/34) (OL 2013 L 297, p. 51) ir 2007 m. rugpjūčio 1 d. Europos Centrinio Banko gaires ECB/2007/9 dėl pinigų, finansinių institucijų ir rinkų statistikos (OL 2007 L 341, p. 1) su visais pakeitimais ir papildymais, Lietuvos banko valdyba n u t a r i a:

1. Patvirtinti:
 - 1.1. Pinigų finansų įstaigų palūkanų normų statistinės atskaitomybės bendruosius nuostatus (pridedama);
 - 1.2. Pinigų finansų įstaigos palūkanų normų statistinės ataskaitos PFI-02 formą (pridedama).
2. Pavesti Lietuvos banko Ekonomikos ir finansinio stabilumo tarnybos Statistikos departamentui:
 - 2.1. per tris mėnesius nuo šio nutarimo priėmimo dienos parengti ir patvirtinti pinigų finansų įstaigų palūkanų normų statistinės atskaitomybės atskaitingųjų agentų atrankos tvarką;
 - 2.2. tvarkyti pinigų finansų įstaigų palūkanų normų statistinės atskaitomybės atskaitingųjų agentų sąrašą.
3. Pripažinti netekusiu galios Lietuvos banko valdybos 2003 m. gruodžio 24 d. nutarimą Nr. 139 „Dėl pinigų finansinių institucijų paskolų ir indėlių palūkanų normų statistinės atskaitomybės“ su visais pakeitimais ir papildymais.
4. Nustatyti, kad šis nutarimas įsigalioja 2014 m. liepos 1 d.

Valdybos pirmininkas

Vitas Vasiliauskas

PATVIRTINTA
Lietuvos banko valdybos
2014 m. vasario 13 d.
nutarimu Nr. 03-28

PINIGŲ FINANSŲ ĮSTAIGŲ PALŪKANŲ NORMŲ STATISTINĖS ATSKAITOMYBĖS BENDRIEJI NUOSTATAI

I SKYRIUS NUOSTATŲ PASKIRTIS IR PAGRINDINĖS SĄVOKOS

1. Pinigų finansų įstaigų palūkanų normų statistinės atskaitomybės bendruosiuose nuostatuose (toliau – Bendrieji nuostatai) nustatyti bendrieji pinigų finansų įstaigų (toliau – PFĮ) palūkanų normų statistinės atskaitomybės reikalavimai ir klasifikavimo principai, jos rengimo ir pateikimo Lietuvos bankui tvarka, statistinės informacijos kokybės reikalavimai ir statistinės informacijos naudojimo tvarka.

2. PFĮ palūkanų normų statistinės atskaitomybės paskirtis – pateikti Lietuvos bankui išsamią aukštos kokybės statistinę informaciją apie paskolų ir indėlių palūkanų normas, kurias taiko Lietuvos PFĮ namų ūkiams ir namų ūkiams paslaugas teikiančioms ne pelno institucijoms (toliau – namų ūkiai) ir ne finansų bendrovėms, reikalingą palūkanų normų raidai stebėti, Lietuvos banko funkcijoms atlikti ir Europos centrinių bankų sistemos uždaviniams vykdyti.

3. Bendruosiuose nuostatuose vartojamos sąvokos:

3.1. **Atraminė atskaitingoji visuma** – pinigų finansų įstaigos, išskyrus centrinį banką ir pinigų rinkos fondus, Lietuvos rezidentės, teikiančios paskolas namų ūkiams ir (arba) ne finansų bendrovėms Lietuvos rezidentėms ir (arba) priimančios indėlius iš jų.

3.2. **Pinigų finansų įstaigų palūkanų normų statistika** – pinigų finansų įstaigų, išskyrus centrinį banką ir pinigų rinkos fondus, Lietuvos rezidenčių palūkanų normų, taikomų namų ūkių ir ne finansų bendrovių Lietuvos rezidentų paskoloms ir indėliams, statistika.

3.3. **Pinigų finansų įstaigų palūkanų normų statistinės atskaitomybės atskaitingasis agentas** (toliau – atskaitingasis agentas) – atraminės atskaitingosios visumos subjektas, kuriam taikomi pinigų finansų įstaigų palūkanų normų statistinės atskaitomybės Lietuvos bankui reikalavimai.

3.4. Kitos Bendruosiuose nuostatuose vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Pinigų finansų įstaigų balanso statistinės atskaitomybės bendruosiuose nuostatuose, patvirtintuose Lietuvos banko valdybos 2014 m. vasario 13 d. nutarimu Nr. 03-27 (toliau – PFĮ balanso statistinės atskaitomybės bendrieji nuostatai).

II SKYRIUS ATSKAITINGŲJŲ AGENTŲ ATRANKA

4. Lietuvos bankas atranka atskaitinguosius agentus iš atraminės atskaitingosios visumos taikydamas imčių metodiką.

5. Parinkdamas imtį Lietuvos bankas suskirsto atraminę atskaitingąją visumą į vienalyčius sluoksnius. Iš kiekvieno sluoksnio atrenkamos visos arba to sluoksnio didžiausios įstaigos 2013 m. rugsėjo 24 d. Europos Centrinio Banko reglamento (ES) Nr. 1072/2013 dėl pinigų finansų įstaigų taikomų palūkanų normų statistikos (nauja redakcija) (ECB/2013/34) (OL 2013 L 297, p. 51) (toliau – Reglamentas (ES) Nr. 1072/2013) 2 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka.

6. Mažiausias imties dydis turi būti toks, kad atitiktų Reglamento (ES) Nr. 1072/2013 2 straipsnio 3 dalyje pateiktą kokybės užtikrinimo sąlygą. Lietuvos bankas gali atrinkti daugiau

atskaitingųjų agentų, nei nustatytas mažiausias imties dydis.

7. Atskaitingųjų agentų atrankai Lietuvos bankas taip pat taiko 2007 m. rugpjūčio 1 d. Europos Centrinio Banko gairėse ECB/2007/9 dėl pinigų, finansinių institucijų ir rinkų statistikos (OL 2007 L 341, p. 1) su visais pakeitimais ir papildymais nustatytas formules ir kriterijus.

8. Lietuvos bankas sudaro ir tvarko PFĮ palūkanų normų statistinės atskaitomybės atskaitingųjų agentų sąrašą. Kartą per metus atskaitingųjų agentų sąrašas peržiūrimas ir prireikus atnaujinamas. Į atskaitingųjų agentų sąrašą iš naujo įtrauktas atskaitingasis agentas ne vėliau kaip iki einamųjų metų rugsėjo 15 d. raštu informuojamas apie atsiradusią statistinės atskaitomybės, pradedant ateinančių metų sausio mėnesio duomenimis, Lietuvos bankui prievolę.

III SKYRIUS STATISTINĖS ATSKAITOMYBĖS REIKALAVIMAI

9. PFĮ palūkanų normų statistikos duomenims parengti naudojami kiekvienos pavienės paskolos ir kiekvieno pavienio indėlio duomenys. Atskaitingasis agentas surenka duomenis apie visas į statistinę ataskaitą įtrauktinas paskolas ir visus indėlius ir jungtinius duomenis pateikia Lietuvos bankui.

10. Atskaitingasis agentas, taikydamas apibrėžtis ir klasifikacijas, išdėstytas Bendruosiuose nuostatuose ir Reglamente (ES) Nr. 1072/2013, pateikia:

10.1. Lietuvos banko valdybos nutarimu, kuriuo patvirtinti Bendrieji nuostatai, patvirtintos Pinigų finansų įstaigos palūkanų normų statistinės ataskaitos PFĮ-02 formos (toliau – PFĮ-02 forma) I dalyje – vidutinės svertinės paskolų, išskyrus atnaujinamąsias paskolas ir sąskaitų lėšų poreikvojimus bei kredito kortelės kreditą, ir sutarto termino indėlių bei atpirkimo sandorių naujų susitarimų per ataskaitinį laikotarpį palūkanų normas; šioje dalyje, išskyrus 43 ir 44 eilutes, taip pat pateikiamos kaip svoriai naudojamos naujų susitarimų per ataskaitinį laikotarpį sumos;

10.2. PFĮ-02 formos II dalyje – vidutinės svertinės paskolų ir indėlių likučių ataskaitinio laikotarpio pabaigoje palūkanų normas.

11. Paskolų ir indėlių naujų susitarimų sumos pateikiamos tūkstančiais litų, sveikaisiais skaičiais. Palūkanų normos pateikiamos procentais, keturių ženklų po kablelio tikslumu.

12. Paskolų ir indėlių sumos užsienio valiuta perskaičiuojamos į litus pagal Lietuvos banko skelbiamus ataskaitinio laikotarpio pabaigos oficialius užsienio valiutų santykius.

13. PFĮ palūkanų normų statistinės ataskaitos ataskaitinio laikotarpio pabaiga laikoma jo paskutinės kalendorinės dienos pabaiga.

IV SKYRIUS PASKOLŲ IR INDĖLIŲ PALŪKANŲ NORMOS

PIRMASIS SKIRSNIS PALŪKANŲ NORMŲ RŪŠYS

14. Atskaitingieji agentai pateikia visų paskolų ir indėlių kategorijų naujų susitarimų ir likučių perskaičiuotą sutartinę normą.

15. **Perskaičiuota sutartinė norma** (PSN) – paskolos arba indėlio palūkanų norma, dėl kurios individualiai susitaria atskaitingasis agentas ir namų ūkis arba ne finansų bendrovė, kuri paverčiama metine išraiška ir kuri nurodoma procentais per metus.

16. PSN apima visus paskolos arba indėlio palūkanų mokėjimus, bet neapima jokių kitų galimų ne palūkanų išlaidų. Skirtumas tarp paskolos nominaliosios sumos ir kliento gautos sumos (dizažio) laikomas palūkanų mokėjimu sutarties pradžioje (laiko momentu t_0) ir todėl įtraukiamas į PSN.

17. Jei palūkanų mokėjimai, dėl kurių susitarė atskaitingasis agentas ir namų ūkis arba ne

finansų bendrovė, kapitalizuojami reguliariais intervalais per metus, PSN apskaičiuojama pagal tokią formulę:

$$x = \left(1 + \frac{r}{n}\right)^n - 1,$$

kur:

x – PSN;

r – paskolos arba indėlio metinė palūkanų norma, dėl kurios susitarė atskaitingasis agentas ir namų ūkis arba ne finansų bendrovė, kai visų paskolos išmokėjimų ir grąžinimų arba indėlio palūkanų kapitalizavimo datos nustatytos reguliariais intervalais per metus;

n – paskolos išmokėjimo (grąžinimo) laikotarpių arba indėlio palūkanų kapitalizavimo laikotarpių skaičius per metus: 1 – kai palūkanos mokamos kartą per metus, 2 – kai palūkanos mokamos kas pusmetį, 4 – kai palūkanos mokamos kas ketvirtį, 12 – kai palūkanos mokamos kas mėnesį.

18. Lietuvos bankas gali reikalauti, kad atskaitingieji agentai pateiktų visų arba kai kurių paskolų ir indėlių priemonių naujų susitarimų ir likučių siaurai apibrėžtą faktinę normą, o ne PSN.

19. **Siaurai apibrėžta faktinė norma (SAFN)** – metinė palūkanų norma, kuri sulygina visų būsimų arba esamų įsipareigojimų, išskyrus ne palūkanų išlaidas, (paskolų arba indėlių, išmokėjimų arba grąžinimų, palūkanų mokėjimų), dėl kurių susitarė atskaitingasis agentas ir namų ūkis arba ne finansų bendrovė, dabartinę vertę.

20. SAFN atitinka bendros kredito kainos metinės normos (BKKMN), apibrėžtos 2008 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/48/EB dėl vartojimo kredito sutarčių ir panaikinančios Tarybos direktyvą 87/102/EEB (OL 2008 L 133, p. 66) (toliau – Direktyva 2008/48/EB) 3 straipsnio i punkte, palūkanų normos komponentą.

21. SAFN ir PSN skiriasi tik metodu, kuriuo palūkanų mokėjimai paverčiami metine išraiška. Skaičiuojant SAFN naudojamas nuoseklusis artinys, todėl SAFN gali būti pritaikyta bet kokios rūšies paskolai arba indėliui. Skaičiuojant PSN naudojama Bendrųjų nuostatų 17 punkte pateikta algebrinė formulė, todėl PSN gali būti pritaikyta tik toms paskoloms ir indėliams, kurių palūkanų mokėjimai kapitalizuojami reguliariais intervalais.

22. PSN ir SAFN turi parodyti atskaitingojo agento už paskolas gaunamas arba už indėlius mokamas palūkanas. Kai vienos šalies mokama ir kitos šalies gaunama suma skiriasi, laikomasi atskaitingojo agento požiūrio. Vadovaujantis šiuo principu, palūkanų normų duomenys apskaičiuojami neišskaičiavus mokesčių ir neatsižvelgus į trečiųjų šalių namų ūkiams arba ne finansų bendrovėms skirtas subsidijas.

23. Lengvatinės palūkanų normos, kurias atskaitingasis agentas taiko savo darbuotojams, įtraukiamos į PFĮ palūkanų normų statistinę ataskaitą.

24. Atskaitingasis agentas taip pat pateikia paskolų namų ūkiams vartojimui ir būstui įsigyti naujų susitarimų BKKMN, kuri apima bendrą kredito kainą vartotojui, apibrėžtą Direktyvos 2008/48/EB 3 straipsnio g punkte. Šią bendrą kainą sudaro palūkanų normos komponentas ir kitų susijusių išlaidų komponentas.

25. Paskolų namų ūkiams vartojimui ir būstui įsigyti BKKMN apskaičiuojama vadovaujantis Bendros vartojimo kredito kainos metinės normos skaičiavimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos banko valdybos 2012 m. lapkričio 29 d. nutarimu Nr. 03-245, nustatyta tvarka.

26. Rengdami palūkanų normų duomenis, atskaitingieji agentai laiko, kad metus sudaro 365 dienos – į papildomą keliamųjų metų dieną neatsižvelgiama.

ANTRASIS SKIRSNIS

PASKOLŲ IR INDĖLIŲ NAUJŲ SUSITARIMŲ PALŪKANŲ NORMOS

27. Paskolų, išskyrus atnaujinamąsias paskolas ir sąskaitų lėšų pereinėjimus bei kredito kortelės kreditą, ir sutarto termino indėlių bei atpirkimo sandorių naujų susitarimų palūkanų normos apskaičiuojamos kaip per ataskaitinį laikotarpį sudarytų naujų susitarimų palūkanų normų svertiniai vidurkiai.

28. **Nauji susitarimai** apibrėžiami kaip bet kokie nauji susitarimai tarp atskaitingojo agento ir namų ūkio arba ne finansų bendrovės, t. y.:

28.1. visos finansinės sutartys, kuriose pirmą kartą nustatoma paskolos arba indėlio palūkanų norma;

28.2. visi esamų paskolų ir indėlių sutarčių sąlygų persvarstymai, kaip apibrėžta Bendrųjų nuostatų 29 punkte.

29. **Sąlygų persvarstymas** reiškia aktyvų namų ūkio arba ne finansų bendrovės dalyvavimą iš naujo derinant esamų paskolų ir indėlių sutarčių sąlygas, įskaitant palūkanų normą. Sutarčių pratęsimai arba kitokie sąlygų pakeitimai, kurie vyksta automatiškai, t. y. aktyviai nedalyvaujant namų ūkiui arba ne finansų bendrovei, sąlygų persvarstymu nelaikomi.

30. Teikiant PFĮ-02 formos I D dalyje naujų susitarimų duomenis apie paskolas, kurių sąlygos buvo persvarstytos, įtraukiamos tos paskolos, išskyrus atnaujinamąsias paskolas ir sąskaitų lėšų pereinėjimus bei kredito kortelės kreditą, kurios jau buvo atskaitingojo agento balanse mėnesio prieš ataskaitinį mėnesį pabaigoje.

31. Paskolos skoloms restruktūrizuoti nėra savaime neįtraukiamos į paskolas, kurių sąlygos buvo persvarstytos. Tačiau, jei restruktūrizavimas apima palūkanų normos persvarstymą ir paskola suteikiama žemesnėmis nei rinkos sąlygos palūkanų normomis, kaip nurodyta Bendrųjų nuostatų 36 punkte, ji netraukiama nei į naujų susitarimų, nei į paskolų, kurių sąlygos buvo persvarstytos, duomenis.

32. Kintamosios palūkanų normos keitimas, kurį automatiškai atlieka atskaitingasis agentas, ir pastoviosios palūkanų normos pakeitimas kintamąja palūkanų norma arba atvirkščiai sutarties galiojimo metu, dėl kurio buvo susitarta sutarties pradžioje, nelaikomi nauju susitarimu.

33. Paskola, išskyrus atnaujinamąją paskolą ir sąskaitų lėšų pereinėjimą, gali būti išmokėta visa iš karto sutarties pradžioje (laiko momentu t_0) arba dalimis (laiko momentais t_1 , t_2 , t_3 ir t. t.). Tai, kad paskola išmokama dalimis, neturi reikšmės rengiant palūkanų normų duomenis. Susitarimo tarp atskaitingojo agento ir namų ūkio arba ne finansų bendrovės laiko momentu t_0 palūkanų norma ir visa paskolos suma įtraukiama į to laikotarpio, kuriam priklauso laiko momentas t_0 , naujų susitarimų palūkanų normų duomenis. Jeigu paskolos sąlygos persvarstomos praėjus laiko momentui t_0 , visa suteikta ir iki sąlygų persvarstymo dar negrąžinta paskola įtraukiama į paskolų, kurių sąlygos buvo persvarstytos, duomenis.

TREČIASIS SKIRSNIS **PASKOLŲ IR INDĖLIŲ LIKUČIŲ PALŪKANŲ NORMOS**

34. Paskolų ir indėlių likučių palūkanų normos apskaičiuojamos kaip paskolų ir indėlių likučiams ataskaitinio laikotarpio pabaigoje taikytų palūkanų normų svertiniai vidurkiai.

35. Skaiciuojant palūkanų normų duomenis tų sąskaitų, kurios, atsižvelgiant į jų likutį, gali būti arba indėlis, arba paskola, tik likutis ataskaitinio laikotarpio pabaigoje nulemia, ar tą ataskaitinį laikotarpį sąskaita buvo vienadienis indėlis, ar sąskaitos lėšų pereinėjimas. Atskaitingieji agentai pateikia kredito likučių vidutinės svertinės palūkanų normas kaip vienadienių indėlių, o debeto likučių – kaip sąskaitų lėšų pereinėjimų palūkanų normas.

KETVIRTASIS SKIRSNIS **BLOGŲ PASKOLŲ IR PASKOLŲ SKOLOMS RESTRUKTŪRIZUOTI TRAKTAVIMAS**

36. Blogos paskolos ir paskolos skoloms restruktūrizuoti, suteiktos žemesnėmis nei rinkos sąlygos palūkanų normomis, neįtraukiamos skaičiuojant naujų susitarimų sumas ir vidutines svertines palūkanų normas. Tokių paskolų palūkanų normos taip pat neįtraukiamos skaičiuojant vidutines svertines paskolų likučių palūkanų normas.

37. Blogos paskolos apibrėžiamos kaip paskolos, kurių mokėjimai pradelsti arba kurios kitokiais būdais pripažįstamos iš dalies arba visiškai nuvertėjusiomis, atsižvelgiant į 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 575/2013 dėl prudencinių reikalavimų kredito įstaigoms ir investicinėms įmonėms (OL 2013 L 176, p. 1) (toliau – Reglamentas (ES) Nr. 575/2013) 178 straipsnyje pateiktą išipareigojimų neįvykdymo apibrėžtį. Į PFĮ palūkanų normų statistiką neįtraukiama visa paskolos, iš dalies ar visiškai klasifikuojamos kaip bloga paskola, suma.

V SKYRIUS PASKOLŲ IR INDĖLIŲ KLASIFIKAVIMO PRINCIPAI

PIRMASIS SKIRSNIS KLASIFIKAVIMAS PAGAL VALIUTĄ

38. PFĮ palūkanų normų statistinėje atskaitomybėje paskolos ir indėliai klasifikuojami į paskolas ir indėlius litais, eurai, kita valiuta.

ANTRASIS SKIRSNIS KLASIFIKAVIMAS PAGAL SEKTORIŲ

39. PFĮ palūkanų normų statistinėje atskaitomybėje visos paskolos ir visi indėliai, išskyrus įspėjamojo laikotarpio indėlius ir atpirkimo sandorius, klasifikuojami į namų ūkių ir ne finansų bendrovių paskolas ir indėlius. Be to, iš namų ūkių išskiriamos savarankiško juridinio statuso neturinčios individualiosios įmonės ir partnerystės, bet tik dėl paskolų kitiems tikslams naujų susitarimų.

40. Namų ūkių ir ne finansų bendrovių įspėjamojo laikotarpio indėliai ir atpirkimo sandoriai pagal sektorius neklasifikuojami. Atpirkimo sandoriai taip pat neklasifikuojami pagal trukmę.

TREČIASIS SKIRSNIS KLASIFIKAVIMAS PAGAL PRIEMONĖS RŪŠĮ

41. Jei Bendruosiuose nuostatuose nenustatyta kitaip, klasifikavimas pagal priemonę ir priemonių kategorijų sąvokos atitinka klasifikavimą ir sąvokas, nustatytas PFĮ balanso statistinės atskaitomybės bendruosiuose nuostatuose.

42. PFĮ-02 formos I dalyje paskolos namų ūkiams bei ne finansų bendrovėms apima visas paskolas, išskyrus atnaujinamąsias paskolas ir sąskaitų lėšų pereinėjimus bei kredito kortelės kreditą.

43. PFĮ-02 formos II dalyje paskolos namų ūkiams bei ne finansų bendrovėms apima visas paskolas, įskaitant atnaujinamąsias paskolas ir sąskaitų lėšų pereinėjimus bei kredito kortelės kreditą.

44. PFĮ palūkanų normų statistinėje atskaitomybėje kategorija „atnaujinamosios paskolos ir sąskaitų lėšų pereinėjimai“ turi tokią pat reikšmę, kaip ir PFĮ balanso statistinėje atskaitomybėje, kad ir koks būtų jų pradinis palūkanų normos fiksavimo laikotarpis. Baudos už sąskaitų lėšų pereinėjimus, kurios taikomos kaip kitų užmokesčių dalis (pvz., kaip specialios įmokos), neįtraukiamos į PSN ar SAFN, kadangi ši normų rūšis apima tik paskolos palūkanų normą. Šioje kategorijoje pateiktos paskolos neteikiamos kategorijoje „kredito kortelės kreditas“.

45. PFĮ palūkanų normų statistinėje atskaitomybėje kategorija „kredito kortelės kreditas“ turi tokią pat reikšmę, kaip ir PFĮ balanso statistinėje atskaitomybėje. PFĮ-02 formos II dalyje pateikiami palūkanų normų duomenys tik apie pratęstą kredito kortelės kreditą. Nemokamo kredito kortelės kredito palūkanų normos atskirai neteikiamos, kadangi jos lygios 0 proc. Tačiau nemokamo kredito kortelės kredito likučiai įtraukiami į PFĮ paskolų likučių palūkanų normų statistiką kartu su pratęsto kredito kortelės kredito likučiais. Nei pratęstas, nei nemokamas kredito kortelės kreditas neteikiamas kategorijoje „atnaujinamosios paskolos ir sąskaitų lėšų poreikvojimai“.

46. Apskaičiuojant vienadienių indėlių palūkanų normas, įtraukiami visi vienadieniai indėliai, nepaisant to, mokamos už juos palūkanos ar ne.

KETVIRTASIS SKIRSNIS KLASIFIKAVIMAS PAGAL PASKOLOS DYDĮ

47. PFĮ-02 formos I dalyje paskolos, išskyrus atnaujinamąsias paskolas ir sąskaitų lėšų poreikvojimus bei kredito kortelės kreditą, ne finansų bendrovėms klasifikuojamos į tris dydžio kategorijas:

47.1. paskolos, kurių dydis iki 0,8632 mln. litų (0,25 mln. eurų) imtinai;

47.2. paskolos, kurių dydis nuo 0,8632 iki 3,4528 mln. litų (nuo 0,25 iki 1 mln. eurų) imtinai;

47.3. paskolos, kurių dydis nuo 3,4528 mln. litų (1 mln. eurų).

48. Paskolos klasifikuojamos pagal dydį, atsižvelgiant į kiekvieno pavienio naujo susitarimo, o ne į visų naujų susitarimų tarp atskaitingojo agento ir ne finansų bendrovės kartu, sumą.

PENKTASIS SKIRSNIS KLASIFIKAVIMAS PAGAL PRADINĮ IR LIKUSĮ TERMINĄ, ĮSPĖJAMĄJĮ, PALŪKANŲ NORMOS PERSKAIČIAVIMO IR PRADINĮ PALŪKANŲ NORMOS FIKSAVIMO LAIKOTARPĮ

49. Paskolos ir indėliai pagal pradinį ir likusį terminą, įspėjamąjį ir palūkanų normos perskaičiavimo laikotarpį klasifikuojami vadovaujantis principais, išdėstytais PFĮ balanso statistinės atskaitomybės bendruosiuose nuostatuose.

50. PFĮ-02 formos II dalyje paskolos ir sutarto termino indėliai klasifikuojami pagal pradinį terminą, o įspėjamojo laikotarpio indėliai – pagal įspėjamojo laikotarpio trukmę. Be to, paskolos klasifikuojamos kartu pagal pradinį terminą, pagal likusį terminą ir pagal ateinantį palūkanų normos perskaičiavimo laikotarpį.

51. PFĮ-02 formos I dalyje pagal pradinį terminą klasifikuojami sutarto termino indėliai. Be to, kiekvienai Bendrųjų nuostatų 47 punkte nurodytai paskolų ne finansų bendrovėms dydžio kategorijai atskirai pateikiami duomenys apie paskolas, kurių pradinis palūkanų normos fiksavimo laikotarpis iki 1 metų, o pradinis terminas nuo 1 metų.

52. PFĮ-02 formos I dalyje paskolos klasifikuojamos pagal pradinį palūkanų normos fiksavimo laikotarpį.

53. **Pradinis palūkanų normos fiksavimo laikotarpis** – iš anksto nustatytas laikotarpis sutarties pradžioje, per kurį palūkanų normos dydis negali būti keičiamas. Palūkanų normos dydis laikomas nekeičiamu, jei jis apibūdinamas kaip tikslus dydis arba kaip priedas prie bazinės palūkanų normos tam tikru konkrečiu laiko momentu.

54. Paskolų naujų susitarimų palūkanų normos turi atspindėti tik tas palūkanų normas, dėl kurių pradinio fiksavimo laikotarpio susitarta sudarant naują sutartį arba persvarstant esamos paskolos sąlygas. Pasibaigus pradiniam palūkanų normos fiksavimo laikotarpiui, pagal iš anksto sutartyje numatytas procedūras automatiškai keičiamos palūkanų normos įtraukiamos tik

skaičiuojant paskolų likučių palūkanų normas PFĮ-02 formos II dalyje.

55. PFĮ-02 formos I dalyje paskolos namų ūkiams vartojimui ir kitiems tikslams pagal pradinį palūkanų normos fiksavimo laikotarpį klasifikuojamos į paskolas iki 1 metų imtinai, nuo 1 iki 5 metų imtinai ir nuo 5 metų.

56. PFĮ-02 formos I dalyje paskolos namų ūkiams būstui įsigyti pagal pradinį palūkanų normos fiksavimo laikotarpį klasifikuojamos į paskolas iki 1 metų imtinai, nuo 1 iki 5 metų imtinai, nuo 5 iki 10 metų imtinai ir nuo 10 metų.

57. PFĮ-02 formos I dalyje kiekvienai Bendrųjų nuostatų 47 punkte nurodytai dydžio kategorijai paskolos ne finansų bendrovėms pagal pradinį palūkanų normos fiksavimo laikotarpį klasifikuojamos į paskolas iki 3 mėnesių imtinai, nuo 3 mėnesių iki 1 metų imtinai, nuo 1 iki 3 metų imtinai, nuo 3 iki 5 metų imtinai, nuo 5 iki 10 metų imtinai ir nuo 10 metų.

58. Paskolos namų ūkiams ir ne finansų bendrovėms, kurių palūkanų norma yra kintamoji, įtraukiamos į paskolas, kurių pradinis palūkanų normos fiksavimo laikotarpis yra atitinkamai iki 1 metų ir 3 mėnesių.

59. PFĮ palūkanų normų statistinėje atskaitomybėje kintamoji palūkanų norma apibrėžiama kaip palūkanų norma, kurios dydis keičiamas nuolat (pvz., kiekvieną dieną) arba PFĮ nuožiūra.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS

KLASIFIKAVIMAS PAGAL PASKOLOS UŽTIKRINIMĄ UŽSTATU IR (ARBA) GARANTIJOMIS

60. PFĮ-02 formos I dalyje atskirai pateikiamos užstatu ir (arba) garantijomis užtikrintos paskolos namų ūkiams vartojimui ir būstui įsigyti bei paskolos ne finansų bendrovėms.

61. PFĮ palūkanų normų statistinėje atskaitomybėje paskolų klasifikavimas pagal užstatą ir (arba) garantijas apima visą naujo susitarimo sumą tų paskolų, kurios buvo užtikrintos užstatu naudojant tiesioginį kredito užtikrinimą ir (arba) garantija naudojant netiesioginį kredito užtikrinimą tokiu būdu, kad užstato ir (arba) garantijos vertė būtų didesnė už visą paskolos sumą arba lygi jai. Jei PFĮ taiko kitokią sistemą nei standartizuotas metodas, tą pačią tvarką ji gali taikyti ir teikdama duomenis apie užstatu ir (arba) garantijomis užtikrintas paskolas.

62. Klasifikuojant paskolas pagal jų užtikrinimą užstatu ir (arba) garantijomis:

62.1. **tiesioginis kredito užtikrinimas** – kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 575/2013 4 straipsnio 1 dalies 58 punkte ir 197–200 straipsniuose;

62.2. **netiesioginis kredito užtikrinimas** – kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 575/2013 4 straipsnio 1 dalies 59 punkte ir 201–203 straipsniuose;

62.3. **standartizuotas metodas** – kaip priežiūros tikslais apibrėžta Reglamente (ES) Nr. 575/2013.

VI SKYRIUS

STATISTINĖS INFORMACIJOS TEIKIMO IR NAUDOJIMO TVARKA

63. PFĮ-02 formos I ir II dalių duomenis atskaitingasis agentas, kuriam taikomi PFĮ balanso statistinės atskaitomybės bendruosiuose nuostatuose nustatyti PFĮ balanso išsamios statistinės atskaitomybės reikalavimai, Lietuvos bankui pateikia elektroniniu būdu atitinkamai per 11 ir 8 darbo dienas ataskaitiniam laikotarpiui pasibaigus. Lietuvos bankas patikrina ir patvirtina atskaitingojo agento pateiktus duomenis per 4 darbo dienas.

64. PFĮ-02 formos I ir II dalių duomenis atskaitingasis agentas, kuriam taikomi PFĮ balanso statistinės atskaitomybės bendruosiuose nuostatuose nustatyti PFĮ balanso sumažintos statistinės atskaitomybės reikalavimai, Lietuvos bankui pateikia elektroniniu būdu atitinkamai per 11 ir 5 darbo dienas ataskaitiniam laikotarpiui pasibaigus. Lietuvos bankas patikrina ir patvirtina atskaitingojo agento pateiktus duomenis atitinkamai per 4 ir 3 darbo dienas.

65. Patvirtinti duomenys vėliau gali būti tikslinami tiek Lietuvos banko, tiek atskaitingojo agento iniciatyva.

66. PFĮ-02 formos patvirtinti praėjusio ataskaitinio laikotarpio duomenys gali būti reguliariai tikslinami iki einamojo ataskaitinio laikotarpio duomenų tvirtinimo dienos.

67. Ankstesnių nei praėjusio ataskaitinio laikotarpio laikotarpių duomenys tikslinami tik išimtiniais atvejais (pvz., dėl reikšmingų pataisų). Atskaitingasis agentas kartu su reikšmingomis pataisomis pateikia jų paaiškinimus.

68. Iš atskaitingojo agento gauti PFĮ palūkanų normų statistinės ataskaitos duomenys naudojami statistikos tikslams, taip pat kitoms Lietuvos banko funkcijoms atlikti ir Europos centrinių bankų sistemos uždaviniams vykdyti.

69. Suvestinė PFĮ palūkanų normų statistinė informacija viešai skelbiama tik taip, kad nebūtų galima tiesiogiai arba netiesiogiai atskirti ir atpažinti pavienės PFĮ duomenų. Priešingu atveju suvestinė PFĮ palūkanų normų statistinė informacija gali būti viešai skelbiama tik gavus raštišką atskaitingojo agento sutikimą.

VII SKYRIUS

BŪTINIEJI STATISTINĖS ATSKAITOMYBĖS STANDARTAI IR POVEIKIO PRIEMONIŲ TAIKYMAS

70. Atskaitingajam agentui, teikiančiam Lietuvos bankui PFĮ paskolų ir indėlių palūkanų normų statistinę informaciją, keliami šie būtinieji statistinės atskaitomybės standartai:

70.1. Perdavimo:

70.1.1. statistinės ataskaitos Lietuvos bankui teikiamos laikantis Lietuvos banko nustatytų terminų;

70.1.2. statistinių ataskaitų forma ir formatas atitinka Lietuvos banko nustatytus techninius atskaitomybės reikalavimus;

70.1.3. nurodomi atskaitingojo agento atsakingo asmens (atsakingų asmenų) kontaktiniai duomenys;

70.1.4. laikomasi techninės duomenų perdavimo Lietuvos bankui specifikacijos.

70.2. Tikslumo:

70.2.1. statistinė informacija yra vientisa;

70.2.2. Lietuvos bankui paprašius, atskaitingasis agentas pateikia informaciją apie kaitą, kurią rodo pateikti duomenys;

70.2.3. statistinė informacija yra išsami, be nuolatinių ir struktūrinių spragų; esamos spragos pripažįstamos, paaiškinamos Lietuvos bankui ir, kai taikytina, kuo greičiau pašalinamos;

70.2.4. atskaitingasis agentas laikosi Lietuvos banko nustatytos techninio duomenų perdavimo matmenų, duomenų apvalinimo ir tikslumo tvarkos.

70.3. Sąvokų atitikties:

70.3.1. statistinė informacija atitinka PFĮ palūkanų normų statistinės atskaitomybės sąvokas ir klasifikacijas;

70.3.2. jeigu nuo Bendrųjų nuostatų 70.3.1 punkte nurodytų sąvokų ir klasifikacijų nukrypstama, atskaitingasis agentas turi reguliariai stebėti ir skaičiais įvertinti skirtumą tarp naudojamo mato ir PFĮ palūkanų normų statistinės atskaitomybės nustatyto mato;

70.3.3. Lietuvos bankui paprašius, atskaitingasis agentas paaiškina pateiktų duomenų, palyginti su ankstesnių laikotarpių duomenimis, lūžius.

70.4. Tikslinimo – laikomasi Lietuvos banko nustatytos tikslinimo tvarkos ir procedūrų; išimtiniai tikslinimai pateikiami kartu su paaiškinimais.

71. Lietuvos bankas turi teisę tikrinti arba priverstinai rinkti informaciją, kurią atskaitingasis agentas privalo teikti Lietuvos bankui pagal PFĮ palūkanų normų statistinės atskaitomybės reikalavimus, ypač kai atskaitingasis agentas netinkamai vykdo Bendrųjų nuostatų 70 punkte

nurodytus būtinuosius statistinės atskaitomybės standartus.

72. Atskaitingiesiems agentams, pažeidusiems Bendrųjų nuostatų 70 punkte nurodytus būtinuosius statistinės atskaitomybės standartus, Lietuvos bankas skiria baudas ir skaičiuoja delspinigius Poveikio priemonių už statistinės informacijos pateikimo pažeidimus taikymo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos banko valdybos 2004 m. gegužės 6 d. nutarimu Nr. 65, nustatyta tvarka.
